

VYUŽITÍ VÝPOČETNÍ TECHNIKY V PROCESU PLÁNOVÁNÍ PALEBNÉHO NIČENÍ NEPŘÍTELE

Plánování operačního a bojového použití RVD je významným opatřením přípravy raketových a dělostřeleckých útvarů a svazků k plnění úkolů v operaci a boji. Pozůstává ze stanovení rozsahu úkolů, způsobu a posloupnosti jejich plnění, určení vykonavatelů a vytyčení účinných opatření k zabezpečení bojové činnosti RVD.

Podle stupně velení, používaných metod, výchozích podkladů a informací, ale i technické základny, tj. prostředků výpočetní techniky, připravujeme operační nebo taktické propočty k bojovému použití.

Vzhledem k tomu, že proces plánování má charakter opakované činnosti, existují tedy propočty, které se periodicky opakují.

K operačnímu a bojovému použití dělostřelctva a přípravě operace připravují štáby RVD (mimo jiného) následující propočty:

- určení potřebného množství dělostřelctva ke splnění úkolů,
- posílení, rozdělení a uskupení dělostřelctva v souladu s rozhodnutím velitele k vedení operace,
- potřebu dělostřelecké munice na operaci a plnění jednotlivých operačních úkolů,

— rozdělení dělostřelecké munice mezi vykonavatele v souladu s rozhodnutím k vedení operace a jejich podíl na plnění jednotlivých operačních úkolů,

— manévr dělostřelctva k vytvoření potřebného uskupení a dosažení pohotovosti,

— stanovení délky a struktury jednotlivých období palebného ničení (případně obsahu úkolů v obranné operaci a boji),

— palebné možnosti dělostřelctva při plnění úkolů v souvislosti s přidělenou municí, počtem dělostřeleckých hlavních i předpokládaným rozdělením cílů.

Při plánování operačního a bojového použití RVD je nutné vycházet ze zcela objektivního hodnocení situace a přesných propočtů s přihlédnutím ke kvalitativním i kvantitativním ukazatelům řešené situace.

Uspořádání palebného ničení nepřítel musí odpovídat vypočítaným kritériím. Struktura, doba a způsoby vedení úderů a palby mohou být různé, nesmí však být šablonovité. Určujeme je podle konkrétní situace a podmínek. V tom se odráží dovednost velitelů a štábů a jejich profesionální přístup k řešení úkolu.

Obsahem **operačních propočtů palebného ničení** je též stanovení objektivních kritérií a ukazatelů k hodnocení jeho účinnosti.

Mezi jeho základní ukazatele patří operačně taktický stupeň palebného ničení, předpokládané ztráty způsobené nepřátelskému uskupení a pravděpodobné snížení bojových možností nepřítele. Stanovení základních ukazatelů přísluší vševojskovému veliteli a metodika výpočtu je stanovena příslušným předpisem.

Stáby RVD operačních stupňů v návaznosti na výsledky práce skupiny palebného ničení řeší následující objem propočtů pro jednotlivá období palebného ničení:

Obsahem propočtů 1. období — **dělostřelecké zabezpečení přesunu vojsk** — je stanovení optimální doby bojové činnosti dělostřelectva ke splnění úkolu při přesunu vojsk z výchozího prostoru na čáru rozvinování do praporních proudů. Vedle výpočtu této doby jde o určení nezbytného počtu dělostřelectva, především s velkým dostřelem, vyčleněného k plnění tohoto úkolu. Předpokládaný objem úkolů a určený počet dělostřelectva vede ke stanovení spotřeby dělostřelecké munice. Z tohoto množství munice vyčleníme úměrnou část pro ADS, ARMS, případně dělostřelectvo svazků a útvarů v dotyku s nepřítelem. Těmito opatřeními sledujeme také utajení sil a prostředků, které soustřeďujeme k palebnému ničení, zejména k vedení palebné přípravy. V tomto období je aktivováno maximum průzkumných prostředků k zjištění věrohodných podkladů k vedení úderů a palby.

Objem propočtů v 2. období — **dělostřelecká příprava zteče** — je největší. Rozsah nutných informací a omezujících podmínek, které jsou svým obsahem protichůdné, je nejnáročnější. Propočty stanovíme potřeby dělostřelectva a dělostřelecké munice, celkovou dobu a strukturu dělostřelecké přípravy jako základ pro celkovou dobu a strukturu palebné přípravy. Potřebu dělostřelectva určujeme jako součet násobků cílů každého uvažovaného typu a operačně taktické normy potřeby hlavní k jejich zničení nebo umlčení. Potřebu dělostřelecké munice stanovíme jako součet násobků uvažovaného počtu cílů a operačně taktické normy potřeby dělostřelecké munice k jejich ničení. Na základě vypočítané potřeby dělostřelectva vytvoříme jeho nejvýhodnější uskupení pro účast v dělostřelecké přípravě. Případný nedostatek počtu dělostřelectva nebo dělostřelecké munice řešíme kompromisem — snížením nároků na stupeň palebného ničení nebo přearováním vybraných cílů do nižší kategorie. Vedle náročných propočtů potřeby dělostřelectva pro střelbu ze zakrytých palebných postavení obdobně řešíme potřebu prostředků a munice k plnění úkolů při-

mou střelbou, včetně použití bojových vrtulníků a ostatních prostředků určených k plnění tohoto úkolu. Doby trvání dělostřelecké přípravy stanovíme podle rozsahu úkolů pro dělostřelectvo a jeho technických možností, určeného počtu dělostřelectva k plnění úkolu, režimu palby děl, způsobu přechodu vojsk do útoku a stanovené struktury palebné přípravy.

Další nezbytnou operací je porovnání doby trvání dělostřelecké přípravy vypočítané podle objemu úkolů a režimu palby děl s dobou potřebnou k vyvedení vojsk na čáru přechodu ke zteči. Operační propočty řeší řadu rozporných otázek, přičemž k maximální efektivnosti palby je žádoucí, aby doba dělostřelecké přípravy byla co **nejkratší** a hustota palby co **největší**. V těchto případech uměle prodlužovat dělostřeleckou přípravu neodpovídá soudobým požadavkům vedení boje. Zvláštní pozornost je nutné věnovat struktuře dělostřelecké přípravy, zejména poslednímu a překrývajícím palebnému přepadu, za což i podíl vyčleněné munice na jednotlivé přepady.

Po ukončení těchto propočtů lze zpracovat příslušnou část **grafikonu** palebné přípravy a dokončit nezbytnou součinnost s ostatními vykonavateli palebného ničení, zejména se skupinou bojového velení letectva, protivzdušné obrany, skupinou radioelektronického boje aj.

Vedle prioritních hledisek času, vysoké efektivnosti palby, musíme se stejnou odpovědností řešit hlediska bezpečnosti vlastních vojsk, včetně bojových vrtulníků a letectva.

K plánování **dělostřelecké podpory zteče** — 3. období — je vševojskový velitel povinen v závislosti na sestavě vlastních vojsk a charakteru obrany nepřítele stanovit (na základě návrhu NRVD) metodu palebné podpory. Vedle metody určíme šířku a hloubku palebné podpory, potřebu dělostřelectva k jejímu vedení a předpokládanou spotřebu dělostřelecké munice. Dělostřelecká podpora je základem palebné podpory, do níž vstupují ostatní účastníci palebného ničení. Způsoby organizace dělostřelecké podpory jsou stanoveny Bojovým řádem dělostřelectva. Nejvhodnější způsob volíme podle konkrétní situace a možností dělostřelectva.

Způsoby dělostřelecké podpory mohou být:

- pohyblivé palebné pásmo,
- jednoduchý nebo dvojitý palebný val,
- jednoduché, dvojité nebo trojitě postupné soustředění palby,
- jednotlivá soustředění palby,

- palby na jednotlivé cíle,
- kombinace uvedených způsobů.

Každý z těchto základních způsobů dělostřelecké podpory má své přednosti, nároky na vykonavatele a spotřebu munice. Konkrétní situace a podmínky, dovednost velitelů a náčelníků jsou podkladem pro objektivní návrh bojového použití dělostřeleckého a přijetí zdůvodněného rozhodnutí velitelem. Potřeba dělostřeleckého vedení dělostřelecké podpory je v procesu tvorby výrazně ovlivněna zvoleným způsobem jejího uskutečnění. Spotřeba munice je pak součtem součinů operačně taktické normy spotřeby munice a navrhované šířky a hloubky dělostřelecké podpory. Zvláštní pozornost je nutné věnovat zahájení dělostřelecké podpory, a to zejména okamžiku přechodu z dělostřelecké přípravy na dělostřeleckou podporu. Bojový řád dělostřeleckého stanoviště stanoví, že přechod se uskutečňuje bez palebné přestávky. Opatření k realizaci tohoto ustanovení je několik. Jedním z možných je, že v daném čase přechodu zintenzivní bojovou činnost prostředky vyčleněné k přímé střelbě a skupina dělostřelecká určená k dělostřelecké podpoře ve zbývajících minutách posledního přechodu dělostřelecké přípravy nevede palbu, přestaví prvky na úseky dělostřelecké podpory a na povel velitele vševojskového svazku zahájí ve stanovenou dobu dělostřeleckou podporu v celém pásmu svazku. Další řízení dělostřelecké podpory (v souladu s ustanovením Bojového řádu pozemního vojska ČSLA) je uskutečňováno podle požadavku velitelů praporů a pluků v závislosti na postupu vojsk. Proto je nezbytné, aby s veliteli praporů a pluků zahájili přemístění i velitelé oddílů a skupin, které vedou dělostřeleckou podporu.

Dělostřelecký doprovod útoku — 4. období — plánujeme obvykle ke splnění kaž-

dého operačního úkolu. V dělostřeleckém doprovodu zabezpečujeme a organizujeme systém palby, který bojovou činnost dělostřelecká řeší podporu všech dílčích úkolů do splnění úkolu dne. Jde tedy o odražení možných protiztečí, zasazení druhého sledu, podporu taktického vzdušného výsadku, vyslání předsunutého odřadu apod. Ve všech těchto případech se dělostřelecké zúčastňuje palebného doprovodu soustředěnými a hromadnými palbami, pohyblivými a nepohyblivými přehradnými palbami, přímou střelbou a jejich dovednou kombinací.

Pro dělostřelecký doprovod propočtem stanovíme předpokládaný objem a charakter úkolů, potřebu dělostřeleckého a předpokládanou spotřebu munice. Na operačních stupních velení určujeme objem úkolů pro armádní dělostřelecké, tj. ADS a ARMS v pásmech divizí prvního sledu. V běžné praxi v návrzích obvykle uváděný dělostřelecký doprovod vedením palby na vyžádání je přílišným zjednodušením celého problému a zdaleka nepostihuje objem a náročnost úkolu dělostřeleckého doprovodu.

Operační propočty bojového použití dělostřeleckého vycházejí z předpokladu jednotného způsobu hodnocení situace a objektivního posouzení účinnosti jednotlivých vykonavatelů zúčastněných v palebném ničení. Přijatá metoda operačního plánování — transformace prostředků palebného ničení na jednotnou kalkulační jednotku přesnost dosažených výsledků nesnižuje, ale pro potřebu operačního plánování vhodně zjednodušuje. Kalkulační jednotkou je jednotná výpočtová zbraň [JVZ] a jí odpovídající jednotný výpočtový granát [JVG]. Dosahem a účinností odpovídá ráži 152 mm a palebnému průměru 60 kusů střel se zvýšeným účinkem.

Využití prostředků výpočetní techniky v procesu plánování

Objem propočtů k plánování palebného ničení je svou povahou i obsahem vhodný k řešení na číselných počítačích. Jejich využití není v RVD přirozené žádnou novou záležitostí. Tyto otázky řeší RVD v souladu s technickou základnou, která je pro příslušný stupeň horizontálního i vertikálního členění zaváděna.

V souladu s přijatou koncepcí budování podsystemu velení RVD v rámci vševojskového systému velení vojskům a jeho programového zabezpečení jsou průběžně řešeny potřeby uživatelů podle možností zpracovatelských kapacit a jim odpovídající technické základny.

Ve svém příspěvku se zaměřím na oblast plánování operačního a bojového použití RVD, kde využití počítačů je vysoce efektivní, neboť pohořlostí, rozsahem i formou splňuje požadavky kvalitních, zdůvodněných podkladů pro informační zprávu i návrh operačního a bojového použití RVD, jakož i k plánování palebného ničení v průběhu plnění jednotlivých operačních úkolů.

Koncepčně budovaný vševojskový systém a v jeho rámci podsystem velení RVD takového rozsahu zcela zákonitě vytváří situace, kdy v důsledku objektivního rozvoje techniky, jejímž logickým důsledkem je nutná obměna technické základny, tj. po-

čítačů vyšší generace budovaného pod-systému, můžeme prakticky v každé době využívat jen jeho část. V této oblasti není a nemůže být proces budování nikdy ukončen. Mimo tuto objektivní skutečnost nás k tomu nutí i ekonomické aspekty. Za těchto podmínek je proto zcela nutná dočasná improvizace. Jinými slovy, v zájmu kontinuity přípravy lidí, dalšího rozvoje teoretické, ale především praktické přípravy je nezbytné, aby i **dočasně neúplný pod-systém velení RVD plnil základní poslání a byl v systému práce štábu i za těchto podmínek maximálně využíván.**

Současně zavedený systém s jednoznačně vymezenou odpovědností za oblast programovaného vybavení vytváří podmínky ke komplexnímu řešení potřeb všech štábů na vertikální i horizontální úrovni využíváním celých souborů projektů úloh i jednotlivých úloh autonomně. Hlavním cílem projektů úloh i celých souborů operačně taktických úloh RVD, které zahrnují oblast činnosti nebo soubory dispozičních prostředků, je především zefektivnění a vyšší kvalita podkladů pro práci velitelů, náčelníků a štábů v polním systému velení. V našem případě v budovaném pod-systému velení RVD. Vyšší kvalitu nutno vidět především v řádově vyšší přesnosti a objektivnosti podkladů k danému času přípravy informační zprávy nebo návrhu operačního a bojového použití RVD. Proto systematickým využitím výpočetní techniky v rámci práce štábu můžeme dosáhnout:

- výrazného zkrácení potřebného času k splnění řešené úlohy, nebo celého souboru úloh v závislosti na úrovni technické základny,

- odstranění rutinní práce kvalifikovaných pracovníků, jejich možného využití v oblasti tvůrčího myšlení, řídicí, případně kontrolní činnosti na daném stupni velení, ale i poskytnutí času k nezbytnému odpočinku, zvláště u exponovaných funkcí a směn bojového velení,

- zvýšení přesnosti, rozsahu, spolehlivosti a objektivnosti propočtů a operací v daném času; pozitivním přínosem je přirozeně i možnost výstupů v určitém formátu, jejich účelné uspořádání a pořízení duplicitních výstupů pro práci ostatních pracovišť a uživatelů,

- realizace rozsáhlých a náročných výpočtů s velkým objemem informací, které už není možné lidským činitelem v reálném čase splnit.

Zvolená metoda řešení spolu s omezujícími podmínkami dovoluje optimalizaci procesů, což v operačně taktických úlohách, které řeší přiřazování prostředků vy-

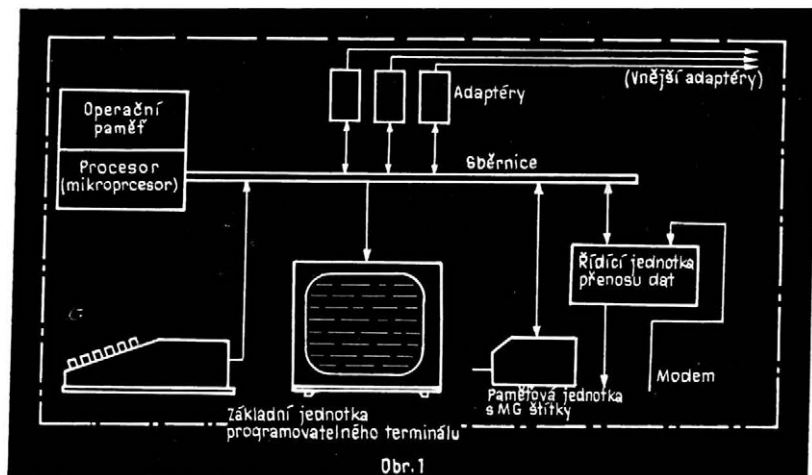
braným objektům, vede k maximální objektivnosti palby a úderů.

Tvorba matematického a programového zabezpečení budovaného pod-systému velení RVD vyžaduje další postupný krok k přechodu od účelových souborů projektů úloh ke komplexům operačně taktických úloh, které řeší ucelenou oblast operačního a bojového použití RVD s využitím společné banky dat. Technickou základnu pod-systému velení RVD tvoří vývojová řada malých převozných počítačů ADT.

Malý převozný počítač je modifikací sériového počítače ADT 4332. Je to jednoadresový, paralelní, dvojkový počítač třetí generace.

Vedle základní sestavy počítače můžeme napojit další periferní doplňková zařízení. V polním systému velení je tato sestava postačující zejména za předpokladu, že počítač je součástí pracoviště uživatele. Praktické zkušenosti z operačních cvičení potvrdily přednosti osobního styku uživatele s obsluhou počítače (zvláště ve výrazném zkrácení času k přípravě vstupních dat), možnosti vstupu a operativních úprav v průběhu zpracování úloh nebo celých souborů. Neméně významná je i okamžitá použitelnost výstupních sestav, jakož i zvýšená úroveň ochrany utajovaných skutečností vyloučením nezbytné administrativy a přepravní cesty výstupních sestav k uživateli. Tato pozitivní fakta nepochybně nadále sleduje budovaný pod-systém velení RVD a v nových podmínkách je rozvíjí.

Koncepce vytvoření společné banky dat k realizaci komplexu úloh je dalším postupným cílem v této oblasti a vytváří podmínky k rozvíjení **terminálové sítě** na horizontální úrovni velení štábů RVD operačních stupňů. Tato skutečnost přirozeně umožňuje také vedení dialogu uživatelů terminálové sítě s počítačem — multi-programový systém práce — viz **obr. 1**. Terminálový systém DOS (ADT — víceprístupový systém TCS, Terminál Kontrol Systém), je nadstavbou systému DOS III. Práce terminálů sítě je řízena aplikačním programem. Na každém terminálu rozvinutá sítě můžeme v podstatě řešit úlohu téhož typu. Při vhodném segmentování aplikačního programu je možné řešit odlišné úlohy podle vyvolání uživatelů terminálů sítě, při respektování priorit funkcí organizační struktury. Vyšší kvalitou práce terminálové sítě u počítače ADT 4500 je operační systém DOS-IV-RTE. Je to multiprogramový operační systém, který pracuje v reálném čase s možností multitermínálového provozu. Aplikačním programem zabezpečuje prioritu přidělování prostředků,

vstupu, zpracování, přerušení i rychlé zpracování vybraných projektů úloh.

Základním programem pro styk uživatele terminálu sítě se systémem je FMGR (File Manager), který zabezpečuje operativní interpretaci příkazů k manipulaci se soubory dat, příkazy pro obsluhu programů dílčích úloh i celých souborů. Současně umožňuje improvizovanou operativní tvorbu nových jednoduchých programů, testování, ladění a překlady z jiných programovacích jazyků (BASIC, FORTRAN IV, ASSEMBLER). Z toho je zřejmé, že nová kvalita provozu technické základny výrazně ovlivní metodiku práce štábů RVD uvedených stupňů velení. Ve své podstatě se dotýká nejen náčelníků, ale práce všech stálých i dočasných skupin. Zcela nepochybně stávající vžitý systém práce jednoho pracovníka specializovaného v rámci příslušného štábu na přípravu vstupních dat a údajů zpracovávaných projektů úloh nebude nadále již postačovat. Nezbytný úkol aktualizace banky dat bude i nadále vyžadovat pružnou centralizaci a především adresnou odpovědnost. Existence rozvíjené terminálové sítě má za následek potřebu daleko hlubší přípravy příslušníků štábů, kteří pracují v podsystemu velení RVD.

Není jisté objektivně možné (ani potřebné) zvyšovat počty štábů operačních stupňů dalšími kvalifikovanými analytiky, programátory a operátory počítačů. Domnívám se, že optimální cestou bude postupně hlubší školení příslušníků štábů (i náčel-

níků) v praktické obsluze terminálů, nezbytné práci s aplikačními programy, způsoby vstupu a možnosti využití společné banky dat, jakož i aktivní práci na terminálu při řešení operativních úloh na vlastním pracovišti.

Z hlediska dlouhodobé a systematické přípravy lidí v RVD nejde o nepředpokládanou okolnost, ani nadsazený požadavek. Ze vztahu praxe a chodu podsystemu velení RVD je nutné považovat zvládnutí práce na terminálu za rozhodující. To je jeden z aspektů sledované racionalizace práce budovaného podsystemu. Vedení dialogu s počítačem, zprostředkovaný přístup ke společné bance dat s plným využitím programového zabezpečení, umožní nerosovatelně rychlejší přípravu podkladů pro kvalitativně vyšší úroveň řešení každé situace a úkolu. Signalizovaná výzva, průběžné zobrazování informací a závěrů zainteresovaných pracovišť terminálové sítě nebo přímo pracoviště náčelníků, výrazně změní způsob jejich práce už tím, že předpokládá jejich kvalifikovaný vstup do procesu připravované varianty v každém okamžiku řešení. Takový způsob práce předpokládá řízení cestou **bojových směn velení**, který v RVD už léta v praxi uskutečňujeme.

Pro názornost naznačeného postupu práce v terminálové síti uvedu značně zjednodušený příklad dílčí činnosti a možnosti aktivního vstupu do procesu přípravy variantního řešení.

Tabulka 1

NIK2

NAZEV: Zasazení druhého sledu armády

POTREBA JVJ NA	— 1. OBDOBI		5 520
	— 2. OBDOBI NA	— 1. SKUPINU	4 800
		— 2. SKUPINU	1 950
		— 3. SKUPINU	28 800
		— 4. SKUPINU	5 450
POCET JVZ NA	— 1. OBDOBI		154
	— 2. OBDOBI NA	— 1. SKUPINU	36
		— 2. SKUPINU	54
		— 3. SKUPINU	420
VZDALENOST	— CARY ZAHAJENI 1. OBDOBI OD PRED. OKRAJE		30
	— CARY ROZVINUTI DO PRAP. PROUDU		12
	— CARY DOSAHU PTP NEPRITELE		3
	— CARY ZTECE OD PREDNIHO OKRAJE		0,5
RYCHLOST PRESUNU NA CARU ROZVINUTI DO PRAP. PROUDU			20
PRUMERNA RYCHLOST ROZVINOVANI NA CARU DOSAHU PTP			8
PRUMERNA RYCHLOST ROZVINOVANI NA CARU ZTECE			6
RYCHLOST ZTECE			6
KOEFICIENT NAMAHAŇI {1,0, 0,85, 0,75, 0,65}			1,00
DOBA TRVANI SAMOSTATNEHO UDERU LETECTVA VE 2. OBDOBI			6
VYPLNĚL: XY			

Tabulka 2

NIKO

NAZEV: Zasazení druhého sledu armády

SPOTREBA JVJ PRO JEDNO DELO PRO 1. OBDOBI		36
SPOTREBA JVJ PRO JEDNO DELO PRO 2. OBDOBI		49
Z TOHO — NA 1. SKUP. CILU		36
	— NA 2. SKUP. CILU	36
	— NA 3. SKUP. CILU	49
	— NA 4. SKUP. CILU	11
DOBA TRVANI 1. OBDOBI (MIN)		16
DOBA TRVANI PAL. PREPADU DEL. V 1. OBD. (MIN)		15
DOBA TRVANI 2. OBDOBI (MIN)		57
DOBA TRVANI PALBY NA CILE — 1. SKUP. (MIN)		16
	2. SKUP. (MIN)	16
	3. SKUP. (MIN)	42
	4. SKUP. (MIN)	15
DOBA TRVANI POSLEDNIHO PAL. PREPADU VE 2. OBDOBI		14
MINIMALNI DOBA TRVANI PREKRYVAJICIHO PAL. PREPADU		10
DILCI VYSTUP PO UPRAVE!		

V souladu s metodikou práce štábu RVD svazu řeší příslušná pracovní skupina účast dělostřelectva v palebném ničení nepřítelů při zasazení druhého sledu armády. Mimo jiné využívá výsledků a závěrů práce skupiny plánování palebného ničení vševojskového štábu, včetně ukazatelů palebného ničení stanovených k plnění

operačního úkolu velitelem svazu. Práci skupiny štábu RVD v terminálové síti, která řeší účast dělostřelectva v palebném ničení, umožní postupné zpracování důležitých úloh komplexu RACIO-A, projekty úloh RA 3201, RA 3202, RA 3203, a to autonomně nebo jako soubor úloh. Zdůrazňují, že i když jde o výpočet pro jednotnou výpoč-

tovou zbraň a jí odpovídající výpočtový granát, postupný výpočet dovoluje práci a souběžné zobrazení výsledků na účastnických terminálech sítě pro další uživatele, zejména představitele skupiny bojového velení letectva, skupiny nebo štábu protivzdušné obrany, oddělení pro výzbroj, operační skupiny týlu, případně skupiny speciální propagandy politického oddělení a řadu dalších účastníků. Bez jejich souběžné informovanosti je řešený úkol jen velmi těžko splnitelný. Postupné zobrazování výstupů jednotlivých výpočtů je potřebnou informací aktivovaných účastníků terminálové sítě a dovoluje jejich kvalifikovaný vstup do procesu tvorby variantního řešení, jakož i řadu souběžných opatření k jejich zabezpečení v oblasti působnosti ostatních účastníků. Zobrazování a dílčí výstupy projektů úloh bojového použití dělostřelectva, průběžně srovnávané se zámyslem rozhodnutí velitele, jsou vlastně procesem hledání **optimálního** řešení a v daném případě vzhledem k času **objektivním** podkladem pro jeho **rozhodnutí** — viz **tabulku 1 a 2**.

Varianata připraveného řešení v podmínkách práce v terminálové síti, schválená velitelem za stejných podmínek práce, umožňuje pak zcela evidentně věnovat daleko větší podíl času **zabezpečení** úkolu. To je nakonec jeden z aspektů využití prostředků výpočetní techniky v budovaném podsystemu velení RVD.

Podle metodiky práce je takto schválené dílčí řešení podkladem k dalším operačním propočtům. Programové zabezpečení budovaného podsystemu s ohledem na převážnou část technické základny uvažované k provozu v podobných podmínkách je a nadále bude zpracováváno v programovacím jazyce FORTRAN. Vzhledem k uvažovanému terminálovému způsobu práce je nutná úprava projektů k zahájení úlohy z účastnických terminálů rozvíňované sítě. Přístup účastníků terminálové sítě ke společné bance dat musí být umožněn při respektování všech zásad ochrany utajovaných skutečností na jeho médiích, jakož i přístup k vybraným informacím, které jsou určeny omezenému okruhu účastníků terminálové sítě.

Výsledky práce, poznatky z ověřování funkcí budovaného podsystemu velení RVD zcela jednoznačně potvrzují správnost přijaté koncepce. Systematická příprava lidí k jeho obsluze vytváří příznivé předpoklady k plnému zvládnutí už v procesu budování. Souběžné zřizování matematického a programového zabezpečení vytváří podmínky k jeho plnému využití.